

SPIS PRZEDMIOTÓW:

MODUŁ IX: FILOLOGICZNY

Sylabusy przedmiotów modułu filologicznego – studia 2. stopnia
stacjonarne

KIERUNEK FILOLOGIA POLSKA; rok akademicki 2014/2015

IX A. MODUŁ PRZEDMIOTÓW PODSTAWOWYCH

IX B. MODUŁ PRZEDMIOTÓW KIERUNKOWYCH

**IX C. MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU/ FAKULTATYWNYCH
(Z MODUŁEM SEMINARIJNYM)**

MODUŁ IX: FILOLOGICZNY

IX B. MODUŁ PRZEDMIOTÓW KIERUNKOWYCH

IX B1. MODUŁ PRZEDMIOTÓW LITERATUROZNAWCZYCH

IXB1/2. KONTEKSTY LITERATURY POLSKIEJ XX I XXI W.:

1) Nazwa przedmiotu	Konteksty literatury polskiej XX i XXI wieku							
2) Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filologii Polskiej							
3) Kod przedmiotu	IXB1/2							
4) Studia	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kierunek studiów</th> <th>Poziom kształcenia</th> <th>Forma studiów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Filologia polska</td> <td>Drugiego stopnia</td> <td>Stacjonarne</td> </tr> </tbody> </table>		Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów	Filologia polska	Drugiego stopnia	Stacjonarne
Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Forma studiów						
Filologia polska	Drugiego stopnia	Stacjonarne						
5) Rodzaj przedmiotu	kierunkowy							
6) Rok i semestr studiów	Rok I, semestr I							
7) Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	dr hab., prof. UR Zenon Ożóg							
8) Imię i nazwisko osoby prowadzącej	dr hab., prof. UR Magdalena Rabizo-Birek							
(9) Cele zajęć z przedmiotu								
<p>C1 - zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami, tematami i problemami w literaturze polskiej XX i XXI wieku</p> <p>C2 – umiejętność samodzielnej analizy problematyki historycznoliterackiej XX i XXI wieku</p> <p>C3 – umiejętność sytuowania współczesnych utworów literackich w różnych kontekstach kulturowych i tradycjach</p>								
10) Wymagania	Student/studentka zdobył/a wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie przedmiotów literaturoznawczych (historia i teoria literatury) na poziomie							

wstępne	akademickim na studiach pierwszego stopnia
(11) Efekty kształcenia	<p>Wiedza:</p> <p>IXB1/2_W01: student/studentka poszerzy wiedzę o najważniejszych problemach, tematach, nurtach współczesnej literatury polskiej</p> <p>Umiejętności:</p> <p>IXB1/2_U01: student/studentka potrafi prawidłowo rozpoznawać najważniejsze zjawiska procesu historycznoliterackiego i lokować w nich utwór literacki</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>IXB1/2_K01: student/studentka potrafi analizować, interpretować i wartościować wybrane fakty związane z historią literatury polskiej XX i XXI wieku</p>
(12) Forma(y) zajęć, liczba realizowanych godzin	
Wykład – 30 godz.	
(13) Treści programowe	
<p>1. Literatura polska po 1989: okoliczności historyczne (odzyskanie niepodległości, zmiany polityczne, ustrojowe i społeczne), zmiana modelu kultury (ekspansja kultury popularnej). Ogólna charakterystyka nowego pokolenia literackiego i jego nazwy: pokolenie „brulionu”, literatura urodzona w latach 60., roczniki sześćdziesiąte. Wiersze z okresu przełomu, polemika z literaturą stanu wojennego: Marcin Świetlicki, <i>Dla Jana Polkowskiego (Macie swoich poetów. Liryka polska urodzona po 1960 r. Wypisy, wybór i oprac. Paweł Dunin-Wąsowicz, Jarosław Klejnocki, Krzysztof Varga, Warszawa 1996).</i></p> <p>2. Topos ojczyzny w młodej poezji polskiej przełomu XX i XXI wieku (wiersze: Karola Maliszewskiego, <i>Będę przebywał jeszcze wtedy w Polsce</i>, Marcina Świetlickiego, <i>...ska, Polska, Polska 2, *** Państwo dokładnie obejrzone, Oblężenie</i>, 30 kwietnia 94, <i>Polska 3, Polska 4, Jedna linijka przeciw Państwu</i> (Z tomów: <i>Zimne kraje 2, Trzecia połowa, Muzyka środka</i>), Norberta Kuleszy, <i>Polska („Fraza” 1996, nr 13)</i>, Tomasza Różyckiego: <i>Vaterland, Ziemie odzyskane, Entropia, Restituta, Niepodległość, Pieśń czwarta (o naszych czasach, dla W.B.), Pieśń ósma (Marsz, marsz dla Z.P.), Pieśń dziewiąta (Tabor), Pieśń dwudziesta trzecia (Pierwszy rok wolności), Piąta Rzeczpospolita</i> (z tomów: <i>Vaterland, Anima, Świat i Antyświat, Kolonie</i>); Tadeusza Dąbrowskiego: <i>Wielka ściema, Noc listopadowa albo jakakolwiek inna, zdjęcie z krzyża</i> (z tomu <i>Mazurek</i>), Wojciecha Wencła: <i>Refugium, Czterdzieści i cztery, Archeologia, Calcium magnesium, *** Znalazłem igłę w stogu siana</i> z tomu <i>De profundis</i>, Kraków 2010; Pawła Podlipniaka, <i>Kolumbiada [Jasna macierz]</i>, „Fraza” 2013, nr 1-2)</p> <p>3. Klasycyzm, neoklasycyzm i pseudoklasycyzm w poezji polskiej po roku 1989 (odmiany dwudziestowiecznego klasycyzmu, poeci-klasycyści: Krzysztof Koehler, Wojciech Wencel; „nasi klasycy, nasi barbarzyńcy”. Odmiany klasycyzmu: dykcja „odpowiedzialna”, dykcja „wysoka”, dykcja polifoniczna”. Poeci klasycyści: rzeszowska grupa „Draga” (Stanisław Dłuski, Grzegorz Kociuba, Mariusz Kalandyk, Andrzej Topczyk), klasycyzm romantyczny: Tomasz Różycki.</p> <p>4. Echa baroku w poezji polskiej po roku 1989: Janusz Szuber i Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki</p>	

5. Polski William Blake: wizjoner, rewolucjonista, myśliciel religijny: Czesław Miłosz, *Ziemia Ulro*, Olga Tokarczuk, *Prowadź swój pług przez kości umarłych*, wiersze: Ewy Elżbiety Nowakowskiej (z tomu *Nieboskłony*, „Fraza” 1999, nr 2/3, Jana Tulika, *Głos wewnętrzny* (z tomu *Godzina drogi i Wiersze wybrane*), Macieja Bieszczada (*Okolice Gerazy*), Macieja Niemca, *Ogrody Trocadéro* („Zeszyty Literackie” 2011m nr 4), Grzegorza Kwiatkowskiego, *Catherine Blake, ur. 1762 zm. 1831*, „Topos” 2011, nr 4 (z tomu *Radości*). Polscy blakiści i tłumacze Blake’a: Michał Fostowicz, Tadeusz Sławek, Jan Tomkowski.

6. W cieniu Caspara Davida Friedricha i Charlesa Baudelaire’a: estetyka melancholii we współczesnej prozie i poezji: eseistyka i proza Marka Bieńczyka (*Terminal, Tworki, Melancholia. O tych co nigdy nie odnajdą straty, Oko Dürera. O melancholii romantycznej*, eseistyka i proza Stefana Chwina (*Hanemann, Esther, Panna Ferbelin, Samobójstwo jako doświadczenie wyobraźni*), *Ostatnie historie* Olgi Tokarczuk

7. Wyobraźnia religijna w najnowszej poezji polskiej: poezja Tadeusza Dąbrowskiego (tomy *Mazurek i Te Deum*), Wojciecha Wencła (*Oda na dzień św. Cecylii, Oda chorej duszy, Imago Mundi*), Krzysztofa Siwczyka (*Dziki dzieci*), Romana Honeta, *Pójdiesz synu do piekła i Świat był mój*, Marcin Świetlicki, *Wiersze religijne*; Maciej Bieszczad, *Okolice Gerazy, Arnion*, Przemysława Owczarka, *Pasja*.

8. Literatura najnowsza wobec śmierci: Jacek Baczak, *Zapiski z nocnych dyżurów*; Olga Tokarczuk, *Ostatnie historie*; Zyta Rudzka, *Białe klisze*; Tadeusza Różewicza *Matka odchodzi i „treny”* współczesne: Stanisława Kopiec, *Seans serdeczny*, Stanisław Dłuski, *Elegie dębowieckie*, Dariusz Suska, *Cała w piachu*; Radosław Kobierski, *Lacrimosa*; Krystyna Lenkowska, *Tato i inne miejsca*; Tadeusz Dąbrowski, *Czarny kwadrat*.

9. Współczesne powieści „romantyczne”: Tadeusz Konwicki, *Bohiń*; Eustachy Rylski, *Warunek*; Ewa Stachniak, *Dysonans*; Paweł Goźliński, *Jul*; Jacek Dehnel, *Saturn. Sceny z życia mężczyzn z rodziny Goya*; Geörgy Spiró, *Mesjasze*.

10. *Jak wędrownie żurawie* - Mickiewiczowski wieloksiąż Jarosława Marka Rymkiewicza: *Żmut, Baket, Do Snowia i z powrotem, Kilka szczegółów, Głowa owinięta w koszulę*.

11. Ballady ponowoczesne: Bogdan Czaykowski, *Ballada* (z tomu *Okanagańskie sady*, 1998), Tomasz Różycki (wiersze z tomu *Anima*), Roman Honet *król kruków* z tomu *Pójdiesz synu do piekła*, Janusz Radwański (*Sultans of swing, Ballada o pamiętnym granu Bayer Fulla na dożynkach w R. z tomu Chałwa zwyciężonym*), Bohdan Zadura, *Zmartwychwstanie ptaszka* (z tomu pod tym tytułem).

12. Tematy modernistyczne: współczesna powieść o artyście: Grzegorz Strumyk, *Podobrazie, Kino-lino, Nierozpoznani*; Tadeusz Zubiński, *Odłot dzikich gęsi*; Henryk Waniek, *Finis Silaesie*; Jacek Dehnel, *Saturn. Czarne obrazy z życia mężczyzn z rodziny Goya*; Olga Tokarczuk, *Gra na wielu bębenkach*.

13. Tematy modernistyczne: proza kobieca / literatura feministyczna / tematy kobiece w literaturze: Izabela Filipiak, *Absolutna amnezja*; Anna Nasiłowska, *Domino. Traktat o narodzinach, Księga początku*; Krystyna Kofta, *Ciało niczyje, Chwała czarownicy*; Zyta Rudzka, *Pałac Cezarów, Uczty i głody*; Inga Iwasiów, *Bambino*; Olga Tokarczuk, *Prawiek i inne czasy, E.E.*; Joanna Bator, *Piaskowa Góra, Chmurdalia*.

14. Doświadczenie II wojny światowej w literaturze najnowszej - literatura dzieci wojny: Irit Amiel, *Osmaleni*; Wilhelm Dichter, *Koń Pana Boga*; Hanna Krall, *Wyjątkowo długa linia*; Henryk Grynberg, *Drohobycz, Drohobycz*; Włodzimierz Odojewski, *Sezon w Wenecji, Nie można cię samego zostawić o zmierzchu, Cyrk przyjechał, cyrk odjechał [w:] tegoż, Jedźmy, wracajmy i inne opowiadania*; Piotr

Bednarski, *Błękitne śniegi*, Michał Głowiński, *Czarne sezony*, *Kładka nad czasem: obrazki z Miasteczka*; Adam Czerniawski, *Fragmenty niespokojnego dzieciństwa*.

15. Doświadczenie II wojny światowej w literaturze najnowszej - problematyka postpamięci: Piotr Szewc, *Zagłada*; Marek Bieńczyk, *Tworki*; Magdalena Tulli, *Ściegi*, Zyta Rudzka, *Mykwa i Ślicznotka doktora Josepha*; Tomasz Różycki, *Dwanaście stacji*; Szczepan Twardoch, *Morfina*; Joanna Bator, *Ciemno, prawie noc*; Andrzej Bart, *Fabryka muchołapek*; Ignacy Karpowicz, *Sońka*; Ewa Elżbieta Nowakowska, *Trzy ołówki*; Grzegorz Kwiatkowski, *Radości*, Mieczysław Abramowicz, *Każdy przynioś, co miał najlepszego*; Wioletta Grzegorzewska, *Inne obroty (cz.2. W międzyczasie)*; Igor Ostachowicz, *Noc żywych Żydów*.

(14) Metody dydaktyczne	Wykład; wykład z prezentacją multimedialną;				
(15) Sposób(y) i forma(y) zaliczenia	Wykład – egzamin ustny (student opracowuje na przykładzie minimum 3 lektur z proponowanego zestawu oraz wybranych opracowań 5 zagadnień, będących tematami wykładów).				
(16) Metody i kryteria oceny	Efekt IXB1/2_W 01 IXB1/2_UO 1 IXB1/2_KO 1	Ocena: 5 Student / studentka znacząco poszerzy wiedzę o najważniejszych problemach, tematach, nurtach i konwencjach student / studentka potrafi prawidłowo rozpoznawać wszystkie najważniejsze elementy procesu historycznoliterackiego i lokować w nich wszystkie utwory literackie	Ocena: 4 Student / studentka poszerzy wiedzę o najważniejszych problemach, tematach, nurtach i konwencjach student / studentka potrafi prawidłowo rozpoznawać część najważniejszych elementów procesu historycznoliterackiego i lokować w nich większość utworów literackich	Ocena: 3 Student / studentka w niewielkim stopniu poszerzy wiedzę o najważniejszych problemach, tematach, nurtach i konwencjach student / studentka potrafi prawidłowo rozpoznawać tylko niektóre elementy procesu historycznoliterackiego i lokować w nich utwór literacki	Ocena: 2 Student / studentka nie poszerzy w minimalnym stopniu wiedzy o najważniejszych problemach, tematach, nurtach i konwencjach student / studentka nie potrafi prawidłowo rozpoznawać żadnych elementów procesu historycznoliterackiego i nie potrafi lokować w nich utworu literackiego
(17) Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do	Aktywność		Liczba godzin/nakład pracy studenta		
	Wykład		30		
	Udział w konsultacjach		2		
	Przygotowanie do egzaminu		20		
	Udział w egzaminie		1		
	SUMA GODZIN		116		

osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS	LICZBA PUNKTÓW ECTS	6
(18) Język wykładowy	polski	
<p>(20) Literatura</p> <p>Literatura uzupełniająca dla studentów szczególnie zainteresowanych problematyką zajęć do wykorzystania w przyszłej pracy zawodowej.</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przemysław Czapliński, <i>Ślady przełomu. O prozie polskiej 1976-1996</i>, Kraków 1997 2. Przemysław Czapliński, Piotr Śliwiński, <i>Literatura polska 1976-1998</i>, Kraków 1998 3. Anna Legeżyńska, Piotr Śliwiński, <i>Poezja polska po 1968 roku</i>, Warszawa 2000 4. Anna Nasiłowska, <i>Literatura okresu przejściowego 1975-1996</i>, Warszawa 2006 5. Magdalena Rabizo-Birek, <i>Romantyczni i nowocześni. Formy obecności romantyzmu w polskiej literaturze współczesnej</i>, Rzeszów 2012 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>20 lat literatury polskiej 1989-2009. Idee, ideologie, metodologie</i> pod red. A. Galant i I. Iwasiów, Szczecin 2008. 2. <i>20 lat literatury polskiej 1989-2009, cz.2: Życie literackie po roku 1989</i>, pod red. D. Nowackiego i K. Uniłowskiego, Katowice 2011 3. Tomasz Cieślak, <i>Zaskakująca żywotność romantyzmu [w:] tegoż, Nowa poezja polska wobec poprzedników. Lektura relacyjna</i>, Łódź 2011. 4. P. Czapliński, „<i>Hanemann</i>” Stefana Chwina albo o kruchości istnienia, [w:] <i>Literatura współczesna</i>, t. II, pod red. R. Nycza, Kraków 1999. 5. P. Czapliński. <i>Mikrologi ze śmiercią. Motywy tanatyczne we współczesnej literaturze polskiej</i>, Poznań 2001. 6. P. Czapliński, <i>Ruchome marginesy. Szkice o literaturze lat 90.</i>, Kraków 2002. 7. P. Czapliński, <i>Wzniosłe tęsknoty. Nostalgie w prozie lat dziewięćdziesiątych</i>, Kraków 2001. 8. <i>Dwadzieścia lat literatury polskiej 1989-2009. Życie literackie po roku 1989</i>, pod red. D. Nowackiego i K. Uniłowskiego, Katowice 2010. 9. Jacek Gutorow, <i>Niepodległość głosu. Szkice o polskiej poezji po 1968 roku</i>, Kraków 2003. 10. <i>Inna literatura? Dwudziestolecie 1989-2009</i>, pod red. Z. Andresa i J. Pasterskiego, Rzeszów 2010. 11. A. Jamrozek-Sowa, <i>Wojna raz jeszcze. Obrazy II wojny światowej w prozie lat dziewięćdziesiątych [w:] Literatura polska 1990-2000</i>, t. 1 i 2 pod red. T. Cieślaka, K. Pietrych, Kraków 2002 12. Anna Kałuża, <i>Bumerang. Szkice o polskiej poezji przełomu XX i XXI wieku</i>, Wrocław 2010. 13. Jarosław Klejnocki, Jerzy Sosnowski, <i>Chwilowe zawieszenie broni, O twórczości tzw. pokolenia bruLionu (1986-1996)</i>, Warszawa 1996. 14. Małgorzata Krakowiak, <i>Wiesz Adam jako bohater eseju metaliterackiego [w:] Dwa wieki z Mickiewiczem</i> pod red. M. Stanisza i K. Maciąga, Rzeszów 2007. 	

15. *Literatura polska 1990-2000*, t. 1 i 2 pod red. T. Cieślaka i K. Pietrych, Kraków 2002
16. Maria Makaruk, *Współczesne wersje „mitu „Mickiewiczowskiego”? O pracach Jarosława Marka Rymkiewicza i Zbigniewa Sudolskiego [w:] Mity, mitologie, mityzacje nie tylko w literaturze* pod red. Lidii Wiśniewskiej, Bydgoszcz 2005.
17. Karol Maliszewski, *Nasi klasycy, nasi barbarzyńcy. Szkice o nowej poezji*, Bydgoszcz 1999.
18. K. Maliszewski, *Nowa poezja polska 1989-1999. Rozważania i uwagi*, Wrocław 2005.
19. K. Maliszewski, *Rozproszone głosy. Notatki krytyka*, Warszawa 2006.
20. *Mickiewicz, czyli Wszystko. Z Jarosławem Markiem Rymkiewiczem rozmawia Adam Poprawa*, Warszawa 1999.
21. Arkadiusz Morawiec, *Lagerland, czyli o rzeczywistości w topos przemienionej, Ślicznotka Hauptsturmfürera Mengelego. O krytycznej powieści Zyty Rudzkiej, Zaklinanie Zagłady (w powieści Piotra Szewca), Holocaust i postmodernizm. O „Twórcach” Marka Bieńczyka [w:] tegoż, Literatura w lagrze, lager w literaturze. Fakt – temat – metafora*, Łódź 2009.
22. Agnieszka Nęcka, *Starsze, nowsze i najnowsze. Szkice o prozie polskiej XX i XXI wieku* (2010).
23. Agnieszka Nęcka, *Co ważne i ważniejsze. Notatki o prozie polskiej XXI wieku* (2012).
24. *Nowa poezja polska. Twórcy – tematy – motywy*, pod red. T. Cieślaka i K. Pietrych, Kraków 2009.
25. *Nowe dwudziestolecie (1989-2009). Rozpoznania. Hierarchie. Perspektywy*, pod red. H. Gosk, Warszawa 2010.
26. *Nowe dwudziestolecie. Szkice o wartościach i poetykach prozy i poezji lat 1989-2009*, pod red. P. Śliwińskiego, Poznań 2011.
27. *Nowoczesność i sarmatyzm*, pod red. P. Czaplińskiego, Poznań 2009.
28. Joanna Orska, *Liryczne narracje. Nowe tendencje w poezji polskiej 1989-2006*, Kraków 2006.
29. Zenon Ożóg, *Modlitwa i quasi-modlitwa w liryce polskiej po roku 1989 (na przykładzie młodej poezji) [w:] tegoż, Modlitwa w poezji współczesnej*, Rzeszów 2007.
30. *Polska literatura współczesna wobec romantyzmu*, pod red. M. Łukaszuk i D. Seweryna, Lublin 2007.
31. *Polska proza i poezja po 1989 roku wobec tradycji*, pod red. A. Głowczewskiego i Macieja Wróblewskiego, Toruń 2007.
32. M. Rabizo-Birek, *Poematy cielesności. Proza Zyty Rudzkiej i Grzegorza Strumyka [w:] Między słowem a ciałem. Materiały z IV Sesji Naukowej z cyklu „Świat jeden, ale nie jednolity”* pod red. i ze wstępem Lidii Wiśniewskiej, Wyd. Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2001, s. 131-148 [artykuł ukazał się także w „Twórczości” 2001, nr 6, s. 92-105]
33. M. Rabizo-Birek, *Architektura secesji [o prozie Zyty Rudzkiej]*, „Twórczość” 1997, nr 10.
34. M. Rabizo-Birek, *Jak zatańczyć młodość?* [G. Strumyk, *Nierozpoznani*], „Pogranicza” 2009, nr 1, s. 93-96.
35. M. Rabizo-Birek, *Pięknie gra* (O. Tokarczuk, *Gra na wielu bębenkach*), „Twórczość” 2002, nr 9.
36. M. Rabizo-Birek, *Portrety artystów w „czasie marnym” w powieściach początku XXI wieku [w:] Z problemów prozy. Powieść o artyście* pod red. W. Gutowskiego i E. Owczarz, Toruń 2006.
37. M. Rabizo-Birek, *Sztuka czy życie? Dylematy bohaterów „Podobrazia” i*

	<p><i>„Pigmentu” Grzegorza Strumyka oraz „Gry na wieku bębenkach” Olgi Tokarczuk [w:] Literatura w kręgu wartości, red. i wstęp L. Wiśniewska, wyd. Akademii Bydgoskiej, Bydgoszcz 2003, s. 79-93.</i></p> <p>38. Anna Spólna, <i>Nowe „Treny”?</i> <i>Polska poezja żałobna po II wojnie światowej a tradycja literacka</i>, Kraków 2007.</p> <p>39. Marek Stanisław, <i>Między historią a literaturą. Rymkiewicz dialog z przeszłością w książkach o Fredrze i Słowackim</i>, „Arcana” 1995, nr 6.</p> <p>40. <i>Stare i nowe w literaturze najnowszej. Z problemów literatury polskiej po 1945 roku</i> pod red. L. Wiśniewskiej, Bydgoszcz 1996.</p> <p>41. Piotr Śliwiński, <i>Klasycyzm i hermeneutyka upadku; Klasycyzm po modernizmie</i> [w:] tegoż, <i>Horror poeticus. Szkice, notatki</i>, Wrocław 2012.</p> <p>42. Piotr Śliwiński, <i>Świat na brudno. Szkice o poezji i krytyce</i>, Warszawa 2007.</p> <p>43. Alina Świeściak, <i>Melancholia w poezji polskiej po roku 1989</i>, Kraków 2010.</p> <p>44. Anna Tryksza, <i>Rymkiewiczowskie strategie narracji historycznej jako zagadnienie epistemologiczne</i> [w:] <i>Literatura polska 1990-2000</i>, t. 2 pod red. T. Cieślaka, K. Pietrych, Kraków 2002.</p> <p>45. <i>Wojna i postpamięć</i>, pod red. Z. Majchrowskiego i W. Owczarskiego, Gdańsk 2011.</p>
Podpis koordynatora przedmiotu	
Podpis kierownika jednostki	